Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 33. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ЛЮТОГО 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 20, 1982 No. 33. VOL. LXXXIX.

ЄВАНГЕЛЬСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЙНЯЛО СТАНОВИЩЕ ДО СПРАВИ УККА

Атланта, Джа. (Пресова Служба УЄО в ПА.). — Згідно пресового комунікату, який останньо видала канцелярія Головної Управи Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці, — підписаного президентом В.Багрієм і екзекутивним секретарем пастором В. Боровським, повідомляється, що Головна Управа УЄО прийняла постанову, в якій вона висловлює своє стурбовання тим, що сталося на XIII Конґресі Українців Америки, та вважає за конечне, щоб прийшло до привернення і збереження основних програмових і організаційних засад, на яких УККА працював до XIII Конґресу.

Головна Управа УЄО стоїть на становищі, щоб УККА і надалі лишився правдиво демократичною організацією і репрезентацією всіх українців у ЗСА без домінування в ній будь-якої складової організації, чи партійно-політичного угрупування.

ІНЖ. В. ГНАТКІВСЬКИЙ ОЧОЛИВ ПРОГРАМОВУ КОМІСІЮ УІА

Ню Йорк, Н.Й. (Р.Сочинський). — Екзекутивна комісія Українського Інституту Америки (УІА) повідомляє, що Володимир Гнатківський, інженер аеронавтики, бувший голова Головної Управи Товариства Українських Інженерів Америки, погодився очолити Програмову комісію УІА.. Формальне затвердження його кандидатури відбудеться на засіданні Ради Директорів Інституту в п'ятницю, 26-го лютого ц.р.

Програма Українського Інституту Америки у весняннім сезоні заповідається дуже цікаво у формі презентації української музики, літератури, образотворчого мистецтва, фільму та лекцій укрінознавства.

Одною з перших імпрез, присвячених українській громаді у Північній Америці, буде висвітлення в неділю, 28-го лютого ц.р., нових фільмів продукції Славка Новицького, а саме: „Українці Провінції Квебек", „Учіть мене танцювати" і „Українсько - канадський мистець В. Курилик". У другій частині цієї серії, 24-го квітня, буде висвітлений фільм того ж продуцента „Український Народний Союз".

Четвертий концерт із „Серії Українських Композиторів" відбудеться у неділю, 7-го березня ц.р., в год . 3-ій по полудні. Він включатиме твори Зиновія Лиська, а саме: „Катерину" на три мужеські голоси (виконавці Андрій Добрянський, Едвард Іванко та Стефан Шкафаровський) і „Ченчик" на три скрипки (перша з них — Галина Стрілець) і два фортерпіяни (Тома Гриньків і Юліяна Осінчук).

У неділю, 14-го березня, видавництво „Сучасність" і т-во „Пролог" під спонзоратом Українського Інституту Америки влаштовують українсько-польську зустріч з представниками

(Продоження на ст. 4)

Влаштовують Вечір у пошану св. п. Петра Андрусева

Філядельфія, Па. — Стараннями філядельфійського Об'єднання Українських Мистців, Гуртка Книголюбів ім. Н. Королеви і 20-го Відділу СУА відбудеться в суботу, 6-го березня 1982 року в залі Українського Культурно-Освітнього Центру, при 700 Сідер Ровд, Ебінґтон, Па., Вечір у пошану св. п. Петра Андрусева.

В програмі беруть участь відомі мистці: Любомир Кузьма, який скаже слово про Покійного, і Петро Мегик, який висвітлить прозірки з мистецьких праць П. Андрусева, та Ансамбль „Калина" під керівництвом піяністки Лідії Бульби. Вечір відкриє голова Гуртка Книголюбів Марія Харина. Після програми вино, сири й солодке.

На Вечорі будуть приявні: дружина покійного Наталія і його двоюрідна сестра, Емілія Андрусів-Остапюк.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ВІДВІДАВ САЛЬВАДОР

Сан-Сальвадор, Ель Сальвадор. — Тут перебував генерал Воллес Наттінґ, який є головнокомандувачем Південної команди американських збройних сил, що міститься в Панамі. Прибуття ген. Наттінґа до Сальвадору в часі наступу лівих партизанів вказує, на думку міжнародних спостерігачів, на погіршення положення в боротьбі уряду з коаліцією лівих елементів.

Президент республіки Ель Сальвадор і керівник правлячої хунти Хозе Наполеон Дюарте заявив перед прибуттям генерала Наттінґа: „Ми програємо боротьбу з партизанами, ми потребуємо збільшення допомоги". Минулого тижня перебував у Вашінґтоні міністер оборони Ель Сальвадору Ґієрмо Ґарсія, який відбув розмови з керівними американськими чинниками і вказував на те саме, що сказав президент Дюарте. В зустрічі з представниками обидвох палат Конґресу міністер Ґарсія заявив, що перемога над лівими партизанами неможлива, якщо не буде збільшена американська допомога.

Американські чинники перевіряють чи взагалі будь-яка допомога може ще врятувати положення в Сальвадорі, чи може розвиток подій осягнув пункт, від якого повороту немає й треба зревідувати свою поставу й застосувати зовсім нову політику. Ті чинники вказують на вузьку людську базу оборонного потенціялу сальвадорського уряду. Наприклад достава нових гелікоптерів, децидуючої зброї у боротьбі з партизанами, в більшій кількости нереальна, бо Сальвадор не розпоряджає ні пілотами, ні відповідною обслугою для них. Дотепер американці доставили 14 гелікоптерів та плянують доставу дальших, але Сальвадор має ще тільки пілотів на шість гелікоптерів. Сальвадорська військова академія має тільки 500 кандидатів на старшин, які проходять приспішений вишкіл, але це рішуче замало для виконання найконечніших завдань. Один з приязних до ЗСА дипломатів у Сальвадорі, який докладно ознайомлений з положенням і потребами тієї країни, заявив: „Сальвадорський уряд не може виграти тієї боротьби без американських збройних частин, або таких частин з іншої країни".

Дальше постачання зброї й амуніції до Сальвадору стануло під знаком запиту, бо заіснувала конкретна небезпека, що та зброя буде здобута партизанами або продана чи передана їм. Власне тепер партизани сконцентрували свою увагу на здобування зброї й воєнних засобів з урядових магазинів та від урядових військ і в численних випадках їм це вдається.

Військові атташе, які є при різних амбасадах і дипломатичних станицях вказують на факт, що вже від якогось часу урядові війська не змогли осягнути значнішої перемоги над партизанами, а зате партизани здобували щораз вагоміші успіхи. Це, очевидно, здеморалізувало військові частини, які тепер нерадо і без віри приймають бій з партизанами. Американський сенатор Патрик Лігі, який відбув довшу поїздку по Сальвадору і запізнався із станом справ з першої руки, після повороту до ЗСА висловив сумніви, чи уряд Сальвадору може виграти ту громадянську війну, хіба тільки при значнішій всебічній допомозі із закордону.

Не зважаючи на важке положення в Сальвадорі, президент Реґен заявив на пресовій конференції в четвер, 18-го лютого, що ЗСА не мають зовсім у пляні висилати туди збройні відділи на допомогу, а генерал Наттінґ після своєї візити заявив, „легкої розв'язки в Сальвадорі немає".

Европа остерігає перед поглибленням кризи

Вашінґтон. — До Вашінґтону прибув прем'єр Бельгії Вілфрід Мартенс, який тепер виконує також функції президента Ради Европейської Спільноти, що є керівним органом Европейської господарської спільноти.

Прем'єр Мартенс відбув розмови з президентом Рональдом Реґеном та іншими американськими провідними державними діячами на господарські теми. Він з'ясував Президентові зростаючий господарський застій в Европі, спад господарської активности та зріст безробіття. На думку европейських лідерів, а зокрема господарських експертів, господарська політика президента Реґена посилює ті кризові прояви й може причинитися до їхнього загрозливого поглиблення. Високий державний дефіцит ЗСА, високі відсотки, які останнім часом знову виявили тенденцію зросту, відбиваються неґативно не лише на европейському фінансовому ринку, але вдаряють по цілій економіці.

Як подають американські офіційні джерела, в розмовах між президентом Реґеном і прем'єром Мартенсом взяли участь також державний секретар Александер Гейґ і міністер закордонних справ Бельгії Лєо Тіндеманс. Мартенс підкреслив, що він прибув з ініціятиви Европейського Спільного Ринку, міністри фінансів якого відбули в Брюсселю минулого тижня конференцію й дійшли до спільних висновків, які Мартенс передав Президентові.

До Вашінґтону прибула також віцепрем'єр і міністер закордонних справ Люксембурґу Коллет Флеш, яка заявила представникам американської преси: „Перед нами більших розмірів господарська криза".

Співачка з України Сіма Горецька

Співачка і педагог Сіма Горецька в редакції „Свободи"

Джерзі Сиrі, Н. Дж. (Л. Волянська). — З України в останніх роках виїжджає чимало діячів сцени, трошки українців і багато неукраїнців, які привозять проте зі собою український репертуар та любов до української пісні й музики.

Такою артисткою сцени є також співачка Сіма (Серафима) Горецька, вже десять років з Києва, колишня солістка Київського театру оперети та Київської філармонії, яка в четвер, 4-го лютого, відвідала редакцію „Свободи", щоб поділитися з членами редакції своїми вже осягненими успіхами на музичному форумі Ню Йорку і в світі, а теж поділитися радістю з приводу її концертів, що відбудуться вже в лютому: в неділю, 21-го лютого, о 3-ій годині дня в Квінс, у середній школі Форест Гіллс при 110-ій вулиці і 67-ій авеню; і в неділю, 28-го лютого, також о 3-ій годині по полудні, в Бруклині, в середній школі Абрагам Лінколн при Ошен парквей і Белт парквей. Ці найближчі концерти називає співачка „інтернаціональними", бо в їхній програмі є арії і пісні багатьох европейських композиторів, включно з українськими. Співатиме артистка — вона сама жидівського роду — вісьмома мовами: гебрейською, українською, російською, ідіш, німецькою, французькою, італійською й еспанською.

Але ще принадніші для українського слухача будуть її два концерти в квітні, обидва з переважно українським репертуаром: у п'ятницю, 2-го квітня, в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, о 7-ій годині вечора; і в суботу, 24-го квітня, в Карнеґі Рісайтел Голл, о годині 8:30 вечора.

С. Горецька також веде педагогічну діяльність: вона навчає співу в Школі вокалістів у Менгеттені і має і на цьому полі великі успіхи, бо розпочала вона було працю скромно, з п'ятьма учнями і раз на тиждень; сьогодні — в неї 25 учнів і виклади тричі на тиждень. Директор школи пропонує лекції кожного дня, але С. Горецька занадто любить концертову сцену, а щоденна педагогічна праця перешкоджала б частим концертам, які вона дає і які втішаються успіхом у публіки. Цей успіх неодноразово підкреслений у щедрих на похвали для неї різних нюйоркських критиків і рецензентів (включно з добрим відгуком українського критика Теодора Терен - Юськова у „Свободі" ч. 162, з 24-го липня 1980 року).

Серед жвавої розмови,

(Продоження на ст. 4)

Урядова коаліція в Зімбабве розпалася

Солсбери, Зімбабве. — Міжнародні політичні кола прив'язують велику вагу до розвитку подій в Зімбабве, чорній африканській республіці, яка постала з колишньої британської колонії Родезії. Внутрішня боротьба в урядовій коаліції в тій республіці закінчилася розпадом коаліції і усуненням Джошуа Нкомо, головного партнера прем'єра Роберта Муґабе з уряду. Разом з Нкомо усунено всіх інших членів його групи.

Нкомо і Муґабе були лідерами двох політично-партизанських угрупувань у недавній боротьбі проти білого уряду в Родезії. Обидва вони мали підтримку різних підривних лівих угрупувань, а Муґабе загально вважали ставлеником Москви. Коли ж влада білої меншости впала й прийшли вибори до парляменту, які мали дати привладну більшість, Муґабе і його група перемогли. Одначе всупереч різним прогнозам Муґабе в короткому часі звільнився з під домінуючих промосковських впливів і повів незалежну політичну лінію, а для створення загального національного фронту ввійшов в коаліцію з Нкомо. Нкомо став віцепрем'єром, а декількох членів його групи ввійшли до кабінету міністрів. Знову ж інші обняли різні високі пости в адміністрації.

Одначе це не закінчило конкуренційної боротьби обидвох угрупувань. Навпаки та боротьба поглиблювалася, доходило до різних зударів, аж державна поліція викрила на посілостях групи Нкомо великі магазини зброї та амуніції і то совєтського походження. Крім цього були численні дані, що прихильники Нкомо приготовляють державний переворот. Це й стало приводом до усунення Нкомо і його прихильників з кабінету та до зірвання коаліції.

Після зірвання коаліції почалася полеміка поміж обидвома лідерами та їхніми угрупуваннями. Нкомо відбув пресову конференцію з місцевими і закордонними репортерами, на якій він відкинув усі закиди, що йому поробив Муґабе. Він підкреслив, що конфіската всього його майна, включно з хатою, в якій він живе, урядом Муґабе є безпідствна та що він буде протиставитися тому всіми леґальними засобами.

У світі

ПРЕЗИДЕНТ ВЕЛИКОЇ АТОМОВОЇ електростанції Ібердуеро біля Більбао, Мануель Ґомез де Пабльос, повідомив, що він був змушений припинити працю своєї станції зогляду на вимоги баскських терористів. Баски атакували ту велику споруду різними способами, вимагаючи її передачі під управу їхньої провінції. В цьому підтримали їх баскські провінційні установи, які мають автономний характер. Розбудова системи атомових електростанцій є одним з головних господарських завдань еспанського уряду. Еспанія, а зокрема її частина, де живуть баски, майже повністю позбавлена власних енерґетичних засобів і тому розбудова атомових електрівень дуже важлива. Одначе баски ставлять вище вимоги своєї автономії, як господарські вигоди. Після припинення праці на атомовій споруді Ібердуеро справа перейшла в руки центрального уряду в Мадриді, який мусить знайти компроміс не лише між вимогами центрального уряду й провінційною адміністрацією, але також якимсь чином договоритися з представниками великих капіталів.

УРЯД ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ погодився на публічне слідство у справі смерти в часі перебування в поліційних арештах д-ра Ніля Аґґетта, білого активіста в боротьбі проти расизму. Д-р Аґґетт співпрацював з чорними і був секретарем професійної спілки чорних робітників перед арештом. Його ненадійна смерть викликала велике порушення серед чорних республік та взагалі в світі.

УРЯД АНҐОЛІ ПОВІДОМИВ, ЩО МІЖ НИМ І правим урядом республіки Сенеґаль нав'язано офіційні дипломатичні стосунки. Уряд Сенеґалю дотепер відмовлявся від дипломатичних зв'язків з Анґолі, вимагаючи виходу кубинського експедиційного корпусу, який не тільки тероризує місцеве населення, але й загрожує сусіднім з Анґолею країнам. Сенеґаль був останньою державою в Африці, яка не отримувала дипломатичних зв'язків з Анґолею. Всі інші вже раніше нав'язали такі відносини й мають свої дипломатичні станиці у столиці Анґолі, Люанді. Після нав'язання дипломатичних зв'язків між тими двома країнами залишилася ще до розв'язання інша проблема. В Сенеґалю перебуває офіційна політична місія революційної протимарксистської організації "Повна незалежність Анґолі", яка веде активну збройну боротьбу проти уряду. Чи у зв'язку з нав'язанням дипломатичних відносин між обидвома країнами місія буде зліквідована, дотепер не подано.

КОРСИКАНСЬКІ СЕПАРАТИСТИ ЗНОВУ підложили більшу кількість бомб під різні урядові будинки й уряди в Парижі та у Версалі. Всіх бомб, які дотепер вибухнули, було 19. Поліція пошукує за іншими, які ще не вибухли, а були приміщені. Ніяка з тих бомб не потягнула своїм вибухом жертв у людях й матеріяльні шкоди невеликі. Зате пропаґандивний ефект величезний, бо це вже друга серія бомб, підложена на протязі останнього тижня. Перша серія підложена під кінець минулого тижня складалася з 26 бомб в південній частині Франції, в найбільшому французькому порті Марсель та в інших південних містах. Цим разом бомби були підложені під такі репрезентативні пункти, як військова академія, державна електроцентраля тощо. До французького інформаційного аґентства Ажанс Франс-Пресс зголосився телефонічно речник корсиканських сепаратистів, який попередив про підложення бомб і заявив, що вони незабаром зачнуть вибухати.

У ФІНЛЯНДІЇ ЗФОРМОВАНО НОВИЙ коаліційний уряд під проводом голови соціял-демократичної партії Калєві Сорса. В склад коаліції ввійшли центральні й ліві угрупування та комуністи. Коаліція має підтримку 134 депутатів у парляменті, то значить чималу більшість у 200-членному парляменті. З огляду на те, що члени коаліції залишилися ті самі, які були перед виборами при уряді, тільки деякі міністерські пости обсаджено новими людьми. Новим є міністер закордонних справ, яким став Пар Стенбак.

НЕДАЛЕКО МІСЦЯ, ДЕ БУРЯ ЗАТОПИЛА нафтову вежу, ця сама буря знищила совєтський корабель „Механік Тарасов". З 40 людей залоги рятункові човни врятували сім осіб живими та виловили 18 мертвих тіл. Розшуки тривають далі.

РЕҐЕН НАСТОЮЄ НА ОБМЕЖЕННЯХ

Вашінґтон. — На пресовій конференції в Білому Домі в четвер, 18-го лютого, президент Реґен, як і більшість присутніх репортерів, присвятили свою увагу в першу чергу ситуації і американським плянам в обширі Середньої Америки та господарському положенню в цій країні і в світі.

Американська публічна опінія та засоби масової інформації заалярмовані розвитком подій у Середній Америці. Президент підтвердив важке положення та існуючі небезпеки і подав ще додаткову інформацію про масивні достави зброї з СССР до Куби впродовж минулого року. Зброя ця тепер різними каналами дістається до країн Середньої Америки. В Ель Сальвадорі вже відбувається вирішна фаза збройної боротьби між лівими партизанами й урядовими військами, а в сусідніх до нього країнах, партизанська війна починається. Президент пояснив, що Уряд ЗСА має докази, що одним з головних каналів достави совєтської зброї червоним партизанам у Середній Америці є Нікараґуа.

Значне число репортерів ставили запити, яка буде американська реакція, якщо положення в Середній Америці гіршатиме та чи ЗСА готові вислати своїх вояків на допомогу тамошнім урядам. Президент заявив, що Уряд ЗСА не має в пляні висилати американських вояків в будь-яку частину світу, але відмовився пояснити, якими іншими засобами він плянує покористуватися. Президент заявив, що в минулому вже не раз такі інформації на найвищому рівні державної влади нанесли шкоди країні і він цього буде послідовно уникати.

Президент заперечив будь-яку аналогію між розвитком подій в Ель Сальвадорі й тим, що було у В'єтнамі. Це дві різні ситуації та зовсім різні умови й будь-які аналогії не мають ніякого ґрунту.

Багато часу на конференції було присвячено господарським справам. Відповідаючи на запити, Президент підкреслив, що він несхильний погодитися на ревізію своєї головної цілі, а саме дозброєння американських збройних сил, хоч це вимагатиме величезних коштів і послідовного переведення в життя схваленого вже закону про обнижку податків. На думку Президента обнижка податків є міцною базою довготривалої господарської політики і передумовою її успіху. Уряд ЗСА не думає застосувати проти СССР збіжжевого ембарґа, хіба тільки у випадку загального ембарґа на всяку торгівлю з СССР. В справі заплати Америкою припадаючих відсотків від польських боргів в ЗСА, яких польський уряд не заплатив, Президент заявив, що це повинно змінити американську руку в польських справах, але не виключив, що в майбутньому якщо події приберуть несподіваний оборот, може бути проголошене господарське банкрутство комуністичної Польщі з усіма з того випливаючими наслідками.

В Америці

РАДА ДИРЕКТОРІВ АВТОМОБІЛЬНОЇ КОМПАНІЇ Форд затвердила великою більшістю голосів тимчасовий договір з профспілкою робітників, які у переговорах пішли на далекойдучі концесії тільки для того, щоб зберегти варстати праці. Речник компанії заявив, що Форд таким чином заощадить біля одного більйона долярів і не потребуватиме закривати фабрики в багатьох стейтах ЗСА, які затруднюють понад 6,000 робітників. Президент профспілки автомобільних робітників Даглес А. Фрейзер заявив, що робітництво, враховуючи теперішній економічний стан і зростаючу тенденцію безробіття, погодилось на концесії у заміну за забезпечення праці і вдержання на дотеперішньому рівні загальних платень. Тепер відбуватиметься голосування над договором в поодиноких відділах профспілки, яке повинно закінчитись 28-го лютого. Якщо домовлення між профспілкою і компанією Форд буде затверджене робітниками, то договір увійде в життя вже 1-го квітня ц.р.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН ЗВЕРНУВСЯ листовно до республіканських членів Палати Репрезентантів з проханням підтримати його проєкт бюджету і програму оздоровлення американської економії. В листі Президент ще раз підкреслює, що він ніколи не відступить від своєї первісної програми дозброєння Америки і не зрезиґнує з обниження доходових податків. Реґен зокрема підкреслює важливість оборонних заходів для привернення сили і престижу З'єднаних Стейтів Америки. „Мої поїздки по середньозахідніх стейтах, — заявляє в листі Президент, — переконали мене про правильність програми Уряду і напрямних у політиці, які ми вибрали".

З НАГОДИ ВІДЗНАЧЕННЯ 250-РІЧЧЯ З ДНЯ народження першого президента ЗСА Джорджа Вашінґтона (яке припадає на 22-го лютого), місцевість Мавнт Вернон у Вірджінії і зокрема плянтацію Вейкфілд, у якій народився Вашінґтон, відвідали тисячі туристів. Університет Вірджінії організовує кожного року під час відзначувань дн. народження першого президента Америки виставку під назвою: „Вашінґтон у себе вдома".

ОРГАНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖЖАВ вирішила вислати до Ель Сальвадору своїх обсерваторів, які мають спостерігати за вислідом виборів, які там відбуватимуться 28-го березня ц.р. Цю інформацію подали до відома речники Адміністрації президента Роналда Реґена, які рівночасно заявили, що це потягнення є черговим кроком Уряду ЗСА, а також урядів інших центральноамериканських держав до закінчення у тій країні громадянської війни, започаткування переговорів між леґальним урядом і марксистськими партизанами і полагодження справи шляхом вільних виборів під наглядом представників зацікавлених держав. Речник Державного департаменту заявив, що ані одна рука не піднеслася проти тієї пропозиції і тому є надія, що латиноамериканські держави спільно працюватимуть над ліквідацією громадянської війни і припинення достав зброї для повстанців у Ель Сальвадорі комуністичними країнами, зокрема Совєтським Союзом, Кубою і Нікараґуа.

НЕ ЗВЖАЮЧИ НА СИЛЬНУ ОПОЗИЦІЮ ІЗРАЇЛЯ і прихильних до нього сил у З'єднаних Стейтах Америки, як також самої заяви президента Роналда Реґена, що Америка дотримуватиметься ранішого зобов'язання відносно мілітарної переваги Ізраїля над іншими арабськими державами, аж 19 сенаторів висловились за продажем для Йорданії модерних бойових літаків і протилетунських ракет. За цим продажем заступається також секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер, який недавно відвідував деякі арабські країни, щоб на місці переконатися про їхні військово-оборонні спроможності.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий лідер „зфінляндизованої” Фінляндії

Нема сумніву, що народи Східньої і Центральної Европи, а головно їхні уряди, із відтінню зависти подивляють Фінляндію, політична ситуація якої знаходиться між „Сціллою і Харібдою”і,має можливість існувати в тіні московського велетня — з певною свободою та зручним політичним маневруванням.

Недавно Фінляндія вибрала нового президента — Мауно Койвісто, соціял-демократа, який заняв місце уступаючого президента Урго Кекконена, людини — більш консервативних поглядів. Кекконен був 25 років президентом Фінляндії і знаний з того, що провадив Фінляндію шляхом просовєтської „невтральности”, що охоплює політичне поняття, зване „фінляндизацією”.

Як можна було сподіватися, Москва вдарила на радісну струну, мовляв, ось тепер Фінляндія піде шляхом посиленої „соціялізації” свого політично-соціяльного устрою. Покищо, цю нову інтерпретацію Москви новий президент не взяв під увагу, а прямує давніми і втертими шляхами.

Фінляндія, в тіні московсько-совєтської імперії, — це єдиний політичний унікат, бо хоч фінляндський уряд завжди „кадить” в сторону Москви, у Фінляндії існує многопартійна капіталістична демократія, і сама країна — „невтральна” і безперечно незалежна.

Це тим більш дивно, коли взяти до уваги, що Фінляндія яка лежить на порозі СССР, належала колись до царської Росії і провадила війну проти Сталіна в 1939-40 роках, а пізніше була активним членом антисовєтської коаліції під проводом Гітлера.

Одначе Москва не проковтнула фінляндців, так як це вона зробила з Естонією, Латвією і Литвою, і навіть не пробувала взятись до „сильної руки” супроти Фінляндії, так як це вона тепер робить в Польщі.

Фінляндія була під пануванням московських царів від 1809 до 1917 років, але в противагу Україні, Польщі чи балтійським державам, Фінляндія мала автономію, яку Петерсбурґ респектував. Ленін і інші большевицькі провідники часто згадували Фінляндію, Україну і Польщу як „жертви російського царату”. В 1917 році Фінляндія проголосила свою незалежність.

Не зважаючи на це, що в 1941-1945 роках Фінляндія боролася проти СССР як союзник Німеччини, совєтська армія не зайняла цієї країни, і не дивлячись на деякі територіяльні концесії (Карельський півострів), Москва залишила Фінляндію у релятивному спокої.

До цього причинилися деякі фактори, як, наприклад, географічний та національний характер фінляндського народу. Як також найближчим сусідом на заході Фінляндії не є Східня Німеччина, а Швеція, тому СССР не потребує охорони комунікаційних шляхів як це є в Польщі.

Якщо йдеться про економічний аспект, — то фінляндці здавна плекають торговельні зносини із Скандинавією і тим самим уникають надто великої економічної залежности від Москви, бож тільки 20 відсотків фінляндської торговлі припадає Совєтському Союзові. Протягом майже сорока літ фінляндські політичні провідники поводилися дуже обережно, щоб не провокувати Москви — чи надто прозахідньою політикою, чи протисовєтськими виступами. Цю політику Фінляндії охристили „фінляндизацією”, цебто „просовєтською невтральністю”.

Однією із причин, чому уряд Совєтського Союзу визнає політичну лінію Фінляндії є ця, що фінляндська політична система в ніякому разі не загрожує безпеці СССР, а що найголовніше — фінляндській економіці не потрібно закордонних кредитів. Толеранція Кремлем нового президента Койвіста, означає, що хоча він, як і Лєх Валєнса, був робітником у морській пристані, але мав нагоду змагатися за свої демократичні права як вільний громадянин.

У додатку, мала Фінляндія — це не велика Польща, і як сказано вище, її релятивна свобода не загрожує совєтській безпеці, тоді коли не-комуністична Польща була б „скринькою Пандори”, до чого Москва не може ніяк допустити, ані толерувати без шкоди для її імперіялістичної системи в Европі.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН І ГОЛОВА Федеральної резервової ради Пол А.Вокер, який вже раніше висловлював свої застереження до економічної програми Президента, відбули засекречену розмову в Білому Домі. Речники Білого Дому і Федеральної ради відмовилися від коментарів, але втаємничені особи кажуть, що до повної згоди не дійшло, бо П. Вокер заявив після розмови, що він все ж таки вважає, що Конґрес повинен настоювати на зменшенні дефіциту у бюджеті Президента.

У суботу, 30-го січня ц. р., у численних країнах вільного світу відбувалися протести проти тривання воєнного стану в Польщі та в обороні польського робітничого руху „Солідарність”, членів якого сьогодні винищує ген. Войцєх Ярузельскі — маріонетковий наставник Москви в Польщі. Недавно заходом уряду ЗСА випродуковано майже двогодинний фільм, у якому представлено різні аспекти протесту в світовому маштабі. Є там заяви численних лідерів держав, як також — гостра критика польського уряду за здавлювання свободи в Польщі, з якою виступив президент Франції Франсуа Міттеран — голова французьких соціялістів.

Рівночасно, на днях Франція підписала угоду із Совєтським Союзом про закупівлю від СССР 8 мільярдів кубічних метрів натурального газу на протязі 25 років. (За Францією, правдоподібно, підуть Західня Німеччина, Італія і Белгія, так, що за яких п'ять років ціла Західня Европа у великій мірі може залежати від СССР щодо достави натурального газу).

Володимир Душник

ЧАРОДІЙНИЙ СОВЄТСЬКИЙ ТРУБОПРОВІД

Повідомлення про підписання французько-совєтського договору викликало велике обурення у Франції. Не тільки тому що Франція не підтримала Америки в її санкції проти Польщі і СССР, але тому що французький соціялістичний президент не лише, що не станув в обороні польських робітників у їхній боротьбі проти комуністичної тиранії, але теж з цієї причини, що Франція дала Совєтському Союзові велику економічну, політичну та, мабуть, також стратегічну допомогу.

Річ ясна — як це буває в таких випадках — французький уряд мав напоготові логічну відповідь: Франція не може залежати виключно від достави нафтової ропи з Близького Сходу.

Це рішення, як можна було сподіватися, викликало, великі негодування серед французьких робітників і їхніх провідників, тим більше, що по встановленні воєнного стану в Польщі Франція була одною з перших країн, що гостро засудила варшавський режим і Москву. Але після політичних консультацій з іншими европейськими провідниками держав, Франція притупила свою критику на події в Польщі, потрактувавши це — як справу щоденного порядку.

Поступування Франції наглядно вказує, як тяжко цілковито розділити внутрішні і зовнішні проблеми деяких країн. Бож хоча Міттеран засудив совєтську інвазію Афганістану та воєнний стан в Польщі, — його політика в практиці не йде впарі з його ідеологічно-політичними заявами.

Це також вказує на неможливість узгіднення політики Франції з політикою, на приклад, Америки. Недавно Франція згодилася на продаж зброї для Нікараґуа — на знак „солідарности” із соціялістичним урядом (сандіністами) тоді саме коли Америка старається не допустити, щоб Нікараґуа стала другою Кубою у Центральній Америці.

Договір про трубопровід натурального газу з Москвою доказує, що Франція не хоче стати в обличчі незаперечного факту: економії сателітніх країн і самого СССР — нестабільні і створюють певний риск з точки бачення фінасових трансакцій. Одначе у Франції як теж у Західній Німеччині та Італії, соціял-демократи намагаються здобути більше кредитів на Заході, для СССР, сподіваючись цим робом рятувати свою власну клигаючу економію.

Тим часом, підтримка НАТО Францією з дня на день зменшується — в обличчі економічних проблем, що їх мусить розв'язати Міттеран, якщо він далі схоче вести Францію серед розбурханого моря европейської і світової політики.

Дня 29-го грудня 1981 року помер несподівано в містечку Ривергед на Лонг Айленд визначний український мистець-маляр, педагог й культурний діяч — Петро Андрусів. Помер від серцевої атаки на 75-му році свого життя. Немає найменшого сумніву, що смерть професора Андрусева, видатного і плодовитого маляра й графіка, передчасна — болюча втрата для українського народу взагалі, а для української громади в З'єднаних Стейтах Америки зокрема. Зійшов бо в могилу мистець у повноті своїх духових сил, мистець, що плянував ще чимало чого зробити в ділянці монументального історичного малярства, в якій так успішно виступив і працював саме в цій країні. Недовго перед смертю Петра Андрусева, у Римі заходами Української Вільної Академії Наук і за редакцією мистця Святослава Гординського — появилася розкішно видана монографія творчости Петра Андрусева з кольоровими й чорно-білими ілюстраціями, яка кожному дозволить пізнати унікальну творчість цього великого мистця, подібних якому, якщо йдеться про монументальне, багатофігурне, історичне малярство, немає ні в Україні, ні теж в українській діяспорі у світі.

Останнім, високомистецьким твором великої історичної вартости Петра Андрусева була картина великих розмірів: „Хрищення України”, над якою мистець працював віддано і з захопленням понад два роки. Цю картину придбала Митрополія Української Католицької Церкви в ЗСА і вона стане джерельним матеріялом для репродукції і опрацювання тем з нагоди відзначення 1000-ліття Хрищення Руси-України, що його врочисто відзначатимемо вже за шість років.

Проф. Лев Шанковський

ПАМ'ЯТІ ПЕТРА АНДРУСЕВА

(Слово, що його передано 9-го січня ц. р., на радіопрограмі ім. Володимира Блавацького у Філядельфії).

Ми, громадяни міста Філядельфії, маємо ще окрему причину, щоб висловлювати наш глибокий жаль з приводу передчасної смерти Петра Андрусева. Професор Андрусів і його дружина, концертова співачка Наталія Семіон, після приїзду до ЗСА довго жили в нашому місті й брали участь у житті нашої української громади. Обоє були дуже активні в організації культурного життя в нашому місті, а мистецький спів пані Наталії ми часто чули на різних культурних імпрезах. Професор Андрусів був зокрема дуже активний на полі організації українського мистецького життя, а в усіх тих заходах його невідлучним помічником і співробітником був Петрів товариш і друг з Варшавської Академії Мистецтв, професор Петро Мегик. Можна сказати, що професор Петро Мегик мав ще щастя, що він відкрив Петра Андрусева і повернув йому його минуле. Українські студенти Варшавської академії мистецтв,звичайно, пильно оглядали, на початку шкільного року, списки новоприйнятих студентів, щоб віднайти на них українців й приєднати їх до українського гурту в Академії. В 1927 році, вони побачили на списку прізвище Андрусева, познайомились з ним, але переконались, що він цілком мало знає про своє походження, крім свого імени і прізвища.

Річ у тому, що в 1915 році, Петро Андрусів загубився від своїх батьків і загубленим малим хлопчиком заопікувалися були кубанські козаки, які в Києві передали його до захоронки, що її провадили поляки. Згодом ця захоронка переїхала до міста Рязані, а тоді до Москви, звідки, після закінчення війни, її репатріювали до Варшави. І так Петро Андрусів виховувався в польських захоронках, а згодом у польських бурсах і середніх школах у Варшаві. Звичайно, українські студенти на чолі з Петром Мегиком заінтересувалися минулим свого нового товариша і, базуючись на невиразних натяках його, перевели розшуки в Галичині. За допомогою львівської Консисторії нашої Церкви, вони віднайшли живучих ще батьків Петра Андрусева в селі Каменоброді Городецького повіту. Батьки Петра Андрусева несподівано знайшли свого загубленого хлопчика, а Петро Андрусів відкрив повністю своє загублене минуле і, згодом, намалював портрети батька й матері, які в згаданому альбомі репродуковано на сторінках: 82ій і 83-ій.

Співпраця двох Петрів з Варшавської Академії — Петра Андрусева й Петра Мегика (в Академії їх називали „Кастор і Полюкс”, або „Петро до квадрату”) на терені Філядельфії була дуже плодовита. Були вони співтворцями „Об'єднання Мистців Українців в Америці” (ОМУА), його окремого відділу в Філядельфії, його знаменитої „Української Мистецької Студії” в нашому місті, що існує і що виховала десятки, якщо не сотні українських мистців і, врешті, отих чудових „Нотаток з мистецтва”, мистецького журналу, що появляється вже більше, ніж чвертьстоліття і є заслуженою гордістю українських мистців по бібліотеках усього світу. Якщо взяти до уваги цей факт, що ОМУА влаштувало й далі влаштовує сотні мистецьких виставок, видає з цього приводу мистцям каталоги, служить їм порадою і всякою допомогою, то треба визнати, що ініціятива двох Петрів з Варшавської Академії, Петра Андрусева й Петра Мегика оплатилася сторицею і якщо ми, сьогодні, маємо кращих мистців, кращий журнал і кращі перспективи для розвитку українського мистецтва на чужині, ніж у поневоленій Україні, то це заслуга їх організаційного таланту й невтомної їхньої діяльности на цьому полі.

Не зважаючи на свої професійні зайняття в Філядельфії (Андрусів працював штабовим ілюстратором у бюрі архітектів при управі міста), не зважаючи на багато часу, що його Андрусів присвячував статтям на мистецькі теми в українських газетах та журналах, він зумів знаходити ще час на мистецьку творчість. Він створив проєкти для низки стінних розписів, іконостасних ікон, мозаїк, вітражів, створив окладинки чи ілюстрації для низки видань, але, що найважливіше, зумів почати серію великоформатних картин на теми з української мітології й історії. Особливу увагу привертають його великоформатні історичні картини, бо вони в українському малярстві є чимось зовсім новим, чимось, чого ми досі не мали і, немає де правди діти, поза Андрусевим і далі не маємо.

Тільки для тієї єдиної причини, щоб пізнати історичне малярство Андрусева, варто набути його альбом і тримати його на почесному місці в наших українських хатах. Ми мали добрих історичних малярів, щоб тільки згадати Сергія

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ТЕ І ТАМТЕ

Про недоцінювання спорту

Павло має ясну чуприну, характеристичну для тих, що перебувають багато у хльорованій воді і струнку, виспортовану постать. До того ж, відразу кидається у вічі різниця у вигляді поміж цим хлопцем, а його однолітками, у рухах, говоренні і бистрій, привітливій усмішці.

Павло ніяк не може довго всидіти при телевізії (як каже — це дуже нецікаво), охоче виконує різні праці та має все якось час на науку і на пластові заняття..

Ні, не думайте, шановні читачі, що Павло — це ідеальний образ нашої уяви!

Це такий юнак, яких у нашій спільноті могло б бути багато. Тепер він відрізняється тим від інших однолітків, що кожного ранку, незалежно від пори року і погоди, він вже досвіта промірює швидкими, пливкими рухами, відстань плавацького басейну. Він — член плавацької дружини своєї середньої школи і це вимагає принаймні чотири години плавання кожного дня. До тих строгих вимог і до вказівок тренера їхньої дружини достосовується цілий спосіб життя нашого юнака. Він, як розказують мені батьки, не може розгулювати пізно в ніч, не може вживати усіх — тепер доступних молоді „благ”, навіть не може довільно заниматися деякими іншими приємними спортами, щоби не надуживати потрібних до плавби м'язів.

Але в заміну, а може власне із-за цих гострих вимог способу життя, скільки позитивних, корисних для молодої людини моментів є в нього. Саме обсервуючи ті так добрі сторінки плавацької заправи Павла, хочеться зі сумом ствердити, що ми, українці у вільному світі ніяк не доцінюємо важливости спорту.

Безумовно в останніх декількох роках і у нас дещо змінилося на краще на тому відтинку, але ще далеко не використано усіх позитивів спортового виховання для нашої молоді.

Ми все ще готові ремствувати, коли змагання бейзболу, копаного чи тенісові захоплюють мільйони людей і приковують їх на довгі години до телевізійного апарату або до трибун спортового майдану, ми все ще застановляємося наскільки спорт вбиває інтелектуальний розвій молодої людини.

Наші спортові змагання, спортові організації не є дуже численні та і учасників українських спортових змагань у порівнянні із кількістю молоді обмаль. Навіть коли у наших спортових літніх таборах находиться сотня молодих юнаків і юначок, то тих, які стоять осторонь, якоїнебудь спортової активности, можна рахувати спокійно на тисячі.

Але ми певні, що наша молодь має такі самі дані бути добрими спортовцями, як американська і при послідовній заправі від маленьку могла б вибиватися на першунів і приносити нам славу та розголос також на тому відтинку.

Та ж імена славних своїми осягами спортовців є на устах усіх, вони герої, про яких знає цілий світ. Скільки доброї пропаганди можна б зробити для нас, маючи своїх першунів у якійнебудь ділянці спорту, але першунів світового маштабу. Вони напевно мали б більше успіху, як наші громадські активісти, що роблять „політику” у передсінках Вашінґтону.

Коли, однак, так далеко не можна ще мріяти, щоби ми мали свої спортові зірки, то є інші користі зі спортової заправи. Вона виробляє не лише м'язи, але силу волі, самодисципліну, терпеливість, вміння програвати — всі ті ціхи, які нам — українцям звичайно, бракують.

Здається у нашій власній спільноті немає ще відповідного підсоння для широкого зрозуміння спорту. Немає цього зрозуміння ані у громадських, ані виховних чи шкільних організацій і немає його також у батьків. Якщо б було інакше, ми б таких юнаків, як Павло мали багато, а українські імена серед учасників світових чи Олімпійських ігрищ були б не лише по стороні совєтської дружини.

О-КА

ДВА ДНІ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК КІНО І ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ актор Ед Аснер, який має свою телевізійну програму під назвою „Лю Грент”, виступив в обороні марксистських партизан в Ель Сальвадорі і обіцяв розпочати збіркову акцію в їхню користь на території З'єднаних Стейтів Америки, невідомий мужчина потелефонував до його секретарки і заявив, що він застрелить актора, якщо він не перестане вмішуватись до політики. Е.Аснер став контроверсійною особою після того, як він розпочав голосно критикувати політику президента Роналда Реґена, зокрема його потягнення в Ель Сальвадорі і звільнення робітників цивільного летунства.

У ТУРЕЧЧИНІ ПЕРЕБУВАЄ ГОЛОВА СЕНАТСЬКОЇ Комісії збройних сил Джан Тавер, сенатор з Тексасу. Американський уряд вимагає від військового режиму в Туреччині якнайшвидшого передання влади в цивільні руки, з чим військовики не спішаться з огляду на загрозу з боку терористів та совєтську небезпеку. Після об'їздки різних осередків і розмов з провідними діячами сенатор Тавер заявив, що положення в Туреччині задовільне.

НАСТУП КҐБ НА ІНАКОДУМСТВО В „ГЛИБИНАХ” СССР

Лікар-психіятр Анатолій І. Корягін, засуджений тепер на 12 років совєтських тюрем і заслання, написав у самвидаві „Відкритий Лист до лікарів-психіятрів у світі”, що його подало „Новоє Руское Слово” в числі за неділю, 7-го лютого ц. р. Про автора листа відомо, що він, лікар-громадянин, заступався за несправедливе засудження совєтським кривосуддям інакодумців на відбування кар по психіятричних „лікарнях”, насправді — по каральних каґебівських в'язницях із вивіскою „психіятрична лікарня”. За це самого д-ра Корягіна було заарештовано якраз один рік тому і засуджено на довгорічне ув'язнення за „антисовєтську агітацію і пропаґанду”, про що він і сам згадує у своєму „Листі”. Англомовні „Психіятричні Вісті”, офіціоз Американської Психіятричної Асоціяції, у числі з 1-го січня ц. р., у великій статті про Шостий Конґрес Світової Психіятричної Асоціяції,що якраз відбувся три місяці тому в Ню Йорку (у статті також прихильно згадуються визначні українські колишні в'язні „психушок” ген. Петро Григоренко і Леонід Плющ, та приятель Плюща „український лікар-психіятр Семен Глузман”, якого мають начебто випустити після десятирічного карання в цьому році), пише про Анатолія Корягіна таке: на цьому шостому Конґресі СПА обговорювали багатозначущий випадок у Совєтах — вирок проти „українського гірничого інженера Олексія Нікитина (Микитин-Нікітін), який вів боротьбу за правила охорони безпеки для вуглекопів у його шахті. За це інженера заарештували в січні 1972 року. Не зважаючи на те, — пишуть далі „Психіятричні Вісті”,- що передбачення інж. Нікитина здійснилися і в шахті стався вибух дуже швидко після того, як інж. Нікитин висловив побоювання і пересторогу, щоб цьому запобігти,- він перебуває вже сім років по психушках і його то випускають з психіятричної лікарні, то знову туди саджають. Але у черговому лікарському баданні Нікитина, яке цей раз перевів лікар-психіятр д-р Анатолій Корягін, консультант-психіятр московської Робочої комісії по розслідуванню використовування психіятрії в політичних цілях, він не знайшов жадної медичної підстави для ув'язнення Нікитина у психушці. Дуже коротко після цієї діягнози самого Корягіна заарештовано. Це сталося 19-го лютого 1981 року. Формальне оскарження — „антисовєтська агітація”, за яку максимальна кара — 12 років тюрми і заслання. Сам же інж. Нікитин, — закінчують „Психіятричні Вісті”, — ще раз опинився у психіятричній тюрмі тепер”.-У тюрмі перебуває і той, хто хотів рятувати цього українського інженера, сам д-р А. Корягін. Його „Відкритий Лист” у перекладі Л. В-ої подаємо нижче. — Ред.

Самвидав
Д-р А. Корягін
Відкритий Лист лікарям-психіятрам
Шановні Колеґи!

Я пишу до вас із совєтського політичного табору ч. 37, куди власті ув'язнили мене згідно із стандартним і цілковито позбавленим глузду обвинуваченням в антисовєтській агітації і пропаґанді. Будучи дуже далеким від намірів, що їх мені приписав суд цілком безпідставно, я не можу розцінювати цю розправу інакше, як акт помсти спеціялістові, який виконав свій обов'язок лікаря, що корився голосові совісти, а не ставив його в залежність від цілей КҐБ.

Тільки за те, що я збадав дисидентів, яких піддавали психіятричному переслідуванню, і що я ознайомив з висновками свого лікарського огляду світову громадськість, мене покарали сімома роками ув'язнення з подальшим засланням на п'ять років у віддалені місця країни. Раніше були так само засуджені всі члени „Робочої комісії для розслідування використовування психіятрії в політичних цілях”.

Дорогі Друзі! Нехай у вас навіть не виникає сумнів у тому, що власті СССР перетворили нашу найгуманнішу медичну спеціяльність у засіб досягнення головної мети своєї внутрішньої політики — придушення інакодумства в країні. Психіятрія у тоталітарній совєтській державі не тільки несе користь хворим, але і наносить шкоду здоровим людям.

Факти використовування психіятрії в цілях переслідування дисидентів у СССР обурюють світову громадськість вже на протязі довгих років. На Конґресі психіятрів у Гонолюлю (1977 рік) совєтську психіятрію натаврували як каральну. Проте з того часу брудна пляма на її лікарському плащі (халаті) розпливлася все ширше і ширше. У психолікарнях з того часу побували тисячі інакодумців, багато з них із прізвищами мало кому відомими залишаються там і тепер.

Невгаваючий критицизм примусив совєтську владу дещо змінити тактику. Весь тягар психіятричного переслідування, маштаби якого ще більше поширилися, перенесено в теперішній час на периферію країни, де „успіх” психіятрам-карателям, як і раніше, забезпечують КҐБ і прокуратура, тоді, як у центральних установах (Інститут Сербського, наприклад) кількість інакодумців, що їх визнали психічно хворими, значно зменшилася. Оцим власті намагаються досягти подвійну ціль: давити будь-яке інакодумство в „глибинах” країни і регабілітувати в очах суспільства світу совєтську психіятрію, про яку думка в закордонних колеґ складається у процесі контактів з представниками власне центральних її установ.

Питання про пряму участь совєтських психіятрів у цій антигуманній ролі, яку власті СССР визначили їхній професії, вирішуються однозначно. В першу чергу, безумовно винні ті лікарі, які ставлять здоровим людям діягнози неіснуючих хворіб. Але в не меншій мірі винні і провідні психіятри країни, які організують і забезпечують проведення в життя нечепурного завдання на високому керівному рівні. Не даремно „стовпи” совєтської психіятрії роблять все можливе і неможливе, щоб затаїти ганебні факти і вибілити себе самих і органи (безпеки) КҐБ рівночасно. А. Снєжнєвський, Г. Морозов, Е. Бабаян та інші „прославили” свої імена скандально-безглуздими заявами на міжнародних форумах, у пресі, в яких вони твердять про „підступи буржуазної пропаґанди” і про „гуманізм” совєтської психіятрії, старанно уникаючи при цьому відповідей на питання про конкретних осіб, які вже відомі Робочій комісії про розслідуванню використовування психіятрії в політичних цілях. Вони ведуть теревені про „лікарську таємницю”, безсоромно спекулюючи цим

(Продовження на ст. 4)

Виховна праця 83-го Відділу СУА

Відділ СУА 83-ій у Ню Йорку взяв собі за ціль збереження національної свідомости серед української дітвори і передачу їй багатої української культури через виховні імпрези і в щоденному житті. Вже одинадцять років Відділ займається опікою над Світличкою свого Відділу, яку провадить Євгенія Вацик.

Опікункою і адміністраторкою на 1981 рік була членка Відділу І.Голіят. Вона разом з іншими матерями і вихователькою Вацик кожного місяця приготовляла програму для малят, чи то День української Незалежности, чи День народин Тараса Шевченка, День Матері, ґрадуація Світлички, День подяки, прихід св. Миколая та інші. Світличка теж дала точку на минулорічній пластовій маскараді, яку приготовила членка Відділу Дарія Ґенза.

Другою виховною ділянкою Відділу є ляльковий театр під проводом керівника Ольги Гаєцької, при участі членок Відділу і їхніх дітей. В репертуарі театру є такі сценки: „Івасик Телесик", „Три ведмедики", „Білосніжка", „Рожева Ляля", „Ялинка для двох Зірок", „Великодні картини", „Великодня пригода", „Лелеки" і „Павлик", а в проєкті — „Лис Микита".

О.Гаєцька не тільки веде проби, але також творить ляльки і їхні строї, пристосовує ляльки до казок, інсценізує і сама пише оригінальні казки. Авторка і режисер, вона у своїх інсценізаціях старається у найбільш приступній формі передати дітям українську або зукраїнізовану казку, що проявляється в народних убраннях ляльок і звірят, у народній музиці і в мотивах декорацій, взятих з українських краєвидів. За час свого існування ляльковий театр багато разів їздив з гостинними виступами по різних містах східньої Америки.

Також чимало труду завдають собі членкині Відділу улаштуванням традиційної Ялинки, що її кожного року за час 17-літнього існування ставлять у Різдвяний час. Цього року одноактову п'єску „Різдво Очайдушків" написала Ольга Гаєцька.

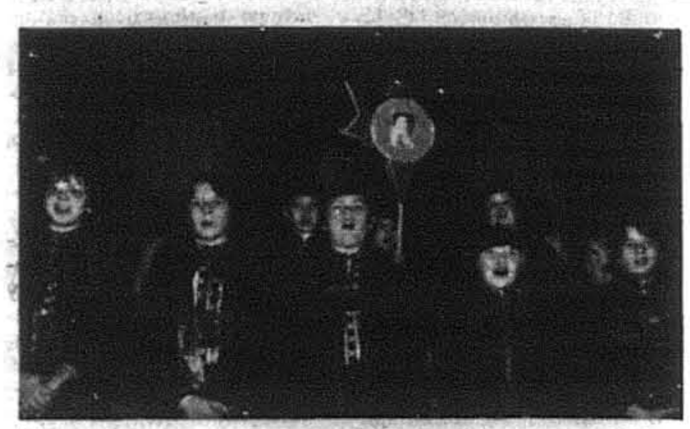
До виступу приготовляла членка Відділу Марта Данилюк при допомозі Ольги Пастернак; хореографією зайнялася Д.Ґенза; музичне оформлення—Станислава Косіва; сценічне оформлення було Тараса Гірняка. Проби дітей відбувались під час науки в школі св. Юра при співпраці директорки школи Сестри Гавриїли, за що Відділ невимовно їй вдячний.

Сценку „Різдво очайдушків" було поставлено також під час „Просфори" в церкві св. Юра так, як і в попередніх роках, коли парафія запрошувала 83-ій Відділ з гостинними виступами. Казка „Різдво очайдушків" переплетена різдвяними традиціями, Святою Вечерею і колядками, з метою дати нагоду дітям—учасникам і глядачам—переживати і вивчати українські традиції, щоб діти продовжували довголітні надбання наших предків, повні християнського змісту, і щоб їх відрізняли від тутешніх сьогоднішніх традицій часу Різдва, де кладеться наголос на комерційність і зовнішній блиск.

В казці грали Очайдушки: Христя Пастернак Павлусь Червоняк, Маркіян Дума, Володимир Волинець, Івась Хамуляк, Олександер Решітник, Павло Павлюк; Горобчики—Тіна Беренда, Ліда Ґной, Павла Бок; Вивірка—Христя Пензоля; Зайчики—Івась Макар, Христя Ярош, Михась Росцішевський, Росляна Росцішевська; Вітер—Соня Решітник; Зірка—Рома Павлюк; Зірочки—Дзвінка Добрянська, Люда Росцішевська, Ліса Кобилецька; Фея—Ліда Микитин; Колядники-Наталка Маслій і Ярема Бачинський.

Після сценки відбулась забава для дітей. Батьки (і діди) дітей у дружній атмосфері мали нагоду погомоніти при каві і солодкому, про що подбала господарська комісія під проводом Стефи Савчук.

Зірка Галів

Пластуни-колядники на святі „Традиційна Ялинка" 83-го Відділу СУА

Діти із Світлички СУА 83-го Відділу на пластовій маскараді

Сценка з „Різдва Очайдушків" пера Ольги Гаєцької у виконанні дітей Світлички 83-го Відділу СУА

Нюарк

Посадник Нюарку, Н.Дж., Кеннет А.Ґібсон в присутності української делеґації підписав проклямацію Дня української незалежности для відзначення 64-их роковин Акту 22-го Січня 1918 року.
В складі делеґації були члени УСВТ „Чорноморська Січ", старші і молодь, які на цій імпрезі репрезентували декілька інших громадських і комбатантських організацій. Стоять (зліва): Д.Бобеляк, Л.Дацківська, М.Матияш ІУ, М. Дацківський, О.Твардовський, Я.Твардовський, Р.Білевич, М.Матиящ, Б.Боднар. Посередині сидить посадник Нюарку Кеннет А,Ґібсон.

Перед Шостим з'їздом дрогобичан

Як уже повідомлялося у „Свободі", 18-го і 19-го вересня 1982 року відбудеться на „Верховині" Шостий з'їзд дрогобичан. Дехто може тільки здвигнути плечима, мовляв, яка користь із таких з'їздів? Кожному можна мати свою думку про реґіональні організації й доцільність відбування їхніх з'їздів і зустрічів. Проте не можна заперечити факту, що якщо б у нас не було цих організацій, не було б сьогодні й цілої низки реґіональних видань, які стануть у великій пригоді дослідникам нашого минулого, що його тепер замовчують або фальшують у совєтських виданнях.

Те саме стосується й дрогобичан у діяспорі. Якщо б не було Центрального Комітету Дрогобиччини й орґанізованих ним з'їздів і товариських зустрічів земляків, не було б сьогодні двох солідних томів (разом понад 1000 сторінок і понад 200 документальних фотографій!) збірника ґеографічних та етнографічно-побутових і мемуарних матеріялів під заголовком „Дрогобиччина — земля Івана Франка".

На жаль, праця над зафіксуванням минулого Дрогобича й колишнього Дрогобицького повіту все ще не завершена — бракує описів багатьох сіл Дрогобиччини, матеріялів про деякі важливі події, що відбулися на її терені, життєписів деяких визначних дрогобичан тощо. Треба б також виправити помилки й неточності, що попали до збірника „Дрогобиччина - земля Івана Франка". Про ці речі говорилося на останній товариській зустрічі дрогобичан у вересні 1980 року. На ній була мова про потребу видати книжку про Дрогобиччину в англійській мові для чужинців і для тих нащадків дрогобичан, що вже не знають мови своїх предків. Одночасно приходить на думку, чи вже не час написати на підставі опублікованих матеріялів історію Дрогобича й колишнього Дрогобицького повіту й видати її друком? І не одне можна б зробити для того, щоб зберегти для майбутнього повну й непофальшовану правду про українську Дрогобиччину.

Але хто зробить цю працю й звідки роздобути на це відповідні фонди, коли одні дрогобичани відійшли вже у вічність, а інші обтяжені різними обов'язками, або ставляться до справи байдуже?

Тому подумати над тим, що далі робити, знайти людей, охочих працювати, вибрати нову управу Центрального Комітету Дрогобиччини та винести відповідні рішення — повинно бути головним завданням Шостого з'їзду дрогобичан.

З нагоди з'їзду будуть, як звичайно, і різні розваги — мистецька програма, танцювальна забава тощо.

Та найбільшою приємністю для учасників з'їзду буде зустрітися із своїми колишніми товаришами й товаришками та знайомими, може й такими з-поміж них, що з різних причин досі не брали участи в попередніх з'їздах і товариських зустрічах дрогобичан.

З'їзд дозволить його учасникам забути на два дні про американські чи канадські будні й полинути думками в рідні сторони, в далеку незабутню Дробиччину.

А.Гладилович

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію, в п'ятницю, 26-го лютого 1982 року, о год. 9-ій рано, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, Масс., за Блаженної Пам'яті:

Інж. РОМАНА й ІВАНКУ БІЛИНСЬКИХ
о. РОМАНА ГАНАСА
МИХАЙЛА МАЦЬКОВА
о. ВАСИЛЯ ОСТАША
СЕМЕНА ПАПРОЦЬКОГО
Інж. ІВАНА ПАСТУХА
МИХАЙЛА СТРУМІНСЬКОГО
СТЕПАНА ФАРМІҐУ
ІРИНУ ФЕЦОВИЧ
Інж. ІРЕНУ І ПЕТРА ШОХ

Впреп. о. протопресвітер Іван Ткачук відслужить Заупокійну Святу Літургію, в суботу, 27-го лютого 1982 року, о год. 10-ій рано, в УПЦеркві Всіх Святих в Ню Йорку, Н. Й., за Блаженної Пам'яті:

ІВАНА ГРЕБЕНЯКА
РОМАНА ГРЕБЕНЯКА
МИКОЛУ ІВАНИЦЬКОГО
ФРАНЦІШКУ І МИКОЛУ ЛЕҐІНЬ
МИХАЙЛА РІЗНИЧЕНКА
ІРЕНУ РУБИЧ
ЯРОСЛАВА ФЕДИКА
КАТЕРИНУ ШИПИЛЯВУ

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за Померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ
Незабутнього
МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

Д-ра МИХАЙЛА ДАНИЛЮКА

буде відслужена

ПАНАХИДА
за спокій Його душі

в неділю, 28-го лютого 1982 р. після Літургії в церкві св. Юрія в Міннеаполісі, Мінн.

ДРУЖИНА І ДОНЬКА

В ДЕВ'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і ніколи Незабутого
МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

Д-ра ІВАНА РИЖІЯ

були відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

дня 16-го лютого 1982 року
в церкві свв. апп. Петра і Павла у Клівленді, Огайо
і в церкві св. Йосафата на Пармі, Огайо.

В глибокім жалю:
дружина — ОСИПА АННА
син — д-р ОРЕСТ з Ріднею
Родина в Україні і Польщі

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
за душі

бл. п.

ДАРІЇ зі ШУХЕВИЧІВ СТАРОСОЛЬСЬКОЇ

яка померла в Казакстані і

бл. п.

ВОЛОДИМИРА СТАРОСОЛЬСЬКОГО

який помер у Маріїнській тюрмі

У СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ ЇХ СМЕРТИ

будуть відправлені

25-го лютого 1982 року, о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку

і

28-го лютого 1982 р., о год. 11-ій перед полуднем в парафіяльній каплиці св. Трійці у Вашінґтоні, 2615 30-та вул., Пів. Захід

ДІТИ І ВНУКИ з РОДИНАМИ та ПРАВНУКИ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Українським Громадянством, що 9-го лютого 1982 р. відійшов від нас у Вічність,

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ІВАН ГРИЦЮШКО

маґістер прав, директор кооператив в Козовій, Бережанах і Мостиськах.

В глибокому смутку:

дружина — СТЕФАНІЯ
сини:
БОГДАН з ІРИНОЮ
РОМАН
АНДРІЙ з БАРБАРОЮ
доньки:
МАРУСЯ з РИКОМ
ІРИНА
три ВНУЧКИ

Просимо про молитви за Його душу.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої і ніколи Незабутньої
МАМИ, БАБЦІ, ПРАБАБЦІ І ТЕТИ

бл. п.

Проф. ІВАННИ зі ШМЕРИКОВСЬКИХ ПРИЙМОВОЇ

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в неділю, 28-го лютого 1982 року, о год. 12-ій дня
в церкві св. Юра в Ню Йорку

Про участь і молитви за душу Покійної просить горем прибита

РОДИНА

Відбулися Загальні збори 337-го Відділу УНСоюзу

У неділю, 7-го лютого 1982 року, в залі „Самопомочі" при 239 С. Бродвей у Балтиморі відбулись Річні загальні збори 337-го Відділу УНСоюзу ім. І. Франка.

Зборами провадив голова Відділу Остап Стельмах.

Після вислухання звітів голови і секретаря Емануїла Притули, який повідомив присутніх, що Відділ перший раз за час свого існування перейшов квоту 150 членів і цим отримав право вислати на Конвенцію двох делегатів. Збори схвалили діяльність 337-го Відділу та на внесення Контрольної комісії уділили абсолюторію уступаючій Управі.

Потім збори одноголосно вибрали нову Управу на 1982 рік у такому складі: Остап Стельмах - голова, Роман Ганас - заступник голови, Емануїл Притула - секретар-касир, Семен Михайлишин - заступник секретаря, Михайло Захарків - вільний член. Контрольна комісія: Василь Корж, інж. Богдан Федаш і Остап Садовий.

По закінченні цих Зборів, відбулись місячні, на яких вибрано делегатів на 30-ту Конвенцію: Емануїл Притула і Остап Стельмах; Семен Михайлишин і Михайло Захарків - заступники. Слід зауважити, що кількість присутніх на Зборах була більша як попередніми роками.

С.М.

Наступ КҐБ...

(Продовження зі стор. 2)

поняттям, з метою заховати від світу підґрунтя „творчих" махінацій карателів від психіятрії — КҐБ.

Пам'ятайте, панове, що будь-які контакти з закордонними психіятрами представники совєтської психіятрії використовують як засіб для власної регабілітації, широко і безустанно їх реклямують, намагаючись усіх переконати про те, що на міжнародному рівні їх вітають не як порушників лікарських норм і принципів, а як колеґ і рівноправних партнерів. Значення СССР в світі загальновідоме. Тим не менше, інтереси великої політики і природне стремління до професійних контактів не повинні послаблювати в кожному з нас почуття спільної провини і відповідальности за життя людей, які терплять страждання від психіятрів. Їхні скалічені долі (їхнє скалічене здоров'я!) закликають до ефективної протидії творцям зла. Треба скрізь і завжди викривати їх прилюдно, піддавати їх бойкотові!

Чи це допустимо, щоб у Світовій Асоціяції Психіятрів мали свої представництва країни, в яких на психіятрію покладають каральні функції? Чи це етично мати будь-які професійні контакти з офіційними представниками психіятрії цих країн? Чи не настав уже час для створення лікарсько-діягностичної міжнародної комісії психіятрів, ефективність діяльности якої ґарантували б держави, які входять в склад СПА (Світової Психіятричної Асоціяції)?

Ці та інші питання могли б стати предметом обговорення психіятричних форумів при всезагальній зацікавлености психіятрів радикальним вирішенням проблеми психіятричного переслідування інакодумців у різних країнах.

Завжди і особливо в останній час совєтські політики оповіщають земну кулю закликами жити в мирі, в дружбі та в співробітництві. Неможливо, проте, повірити в те, що про благо всіх народів турбуються і побиваються ті, які прирекли свій власний народ на цілковите безправ'я, а всіх, хто не погоджується, завдають у концентраційні табори і психотюрми. Лише за час проведення Мадридської конференції сотні інакодумців СССР засуджені або ув'язнені в психолікарнях. Особливу ненависть власті відчувають до тих, хто розкриває їх репресивну політику, ставить перешкоди її здійснюванню. Так суд визнав мою діяльність за таку, яка „не личить званню совєтського вченого", і поставив вимогу позбавити мене ученого ступеня кандидата медичних наук. У намаганні примусити мене відмовитися від моїх поглядів, співробітники КҐБ піддавали мене довгими годинами виснажливим допитам, саджали мене в карцер, погрожували, що ніколи мене не випустять на волю з табору, доведуть до „деґрадації", що я ніколи вже не буду працювати лікарем і тому подібне. В таборі мене позбавляють можливости не тільки вдосконалювати мій професійний рівень, але навіть унеможливлюють читання спеціяльної літератури з психіятрії, контролюють кожний мій написаний рядок. Листування конфіскують або притримують, перешкоджають побаченню з дружиною.

Професійний обов'язок зробив нашою потребою турботу про інших людей. Я закликаю вас, Панове, ні на хвилину не забувати про тих, хто обстоює необхідність людям права свободи, хто за це приречений на роки ув'язнення у жахливому для здорової людини світі психіятричних палат, марніючи у виснажливій боротьбі (щоб зберегти притомність ума) з озброєними медикаментами катами.

Пам'ятати про них і робити все можливе для їх звільнення — це наша повинність. Їхня доля — це докір нашому сумлінню, виклик нашій честі, іспит нашій вірності милосердю. Я закликаю заплямувати ганьбою тих, хто в ім'я егоїстичних інтересів або антигуманних цілей топче ідеали справедливости і святу лікарську присягу.

Ваш колега лікар-психіятр

А. Корягін.

Інж. В. Гнатківський...

(Закінчення зі стор. 1)

„Солідарности" з приводу останніх подій у Польщі та презентацію нової книжки д-ра Мирослава Прокопа на такі ж теми.

Відомий актор американських сцен Василь Шуст погодився своїм виступом заповнити програму окремого вечора в суботу, 20-го березня.

Серію образотворчих виставок започаткує показ стародавніх українських церковних реліквій та ікон з колекції К. Шонк-Русича (27-го лютого), а продовжуватимуть виставки творів молодих українських мисткинь (від 28-го березня до 10-го квітня); Темістокля Вирсти (від 17-го квітня до 4-го травня) та Слави Сурмач-Міллс, малюнки на шклі (від 8-го до 23-го травня). Під час відкриття цієї останньої виставки Мирон Сурмач покаже взірці української народної ноші початку XX століття.

З нагоди Шевченківського тижня симпозіюм у суботу, 3-го квітня, влаштовують Український Науковий Інститут Гарвардського університету, Наукове Товариство ім. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук й Український Інститут Америки.

У неділю, 2-го травня, о 3-ій годині по полудні УІА влаштовує зустріч для вшанування Лідії Савойки, яка в рамках Американської католицької конференції невтомно вже роками помагає емігрантам з країн усього світу, у тому також українцям.

У цьому році, так як і в попередніх, УІА дає змогу східньо-европейським, зокрема слов'янським групам, для затіснення зв'язків з українською громадою влаштовувати у приміщеннях Інституту в днях, вільних від власної діяльности, культурні імпрези. І так Македонське Історичне Товариство матиме дві лекції, а саме: „Походження Македонського народу" 20-го лютого ц.р., і „Кирильська Азбука", 22-го травня; а Словацький Конґресовий Комітет — музичний концерт 21-го березня.

Ширший симпозіюм п.н. „Національні проблеми Східньої Европи", що Інститут приготовляє на 15-те травня, започаткує нову серію відчитів і дискусій про міжнародні події, цікаві для українських, американських й інших середовищ.

При співпраці з іншими академічними установами Український Інститут Америки організує окему освітню програму у формі лекцій української мови і викладів історії та культури.

За дальшими інформаціями про подробиці весняної програми Інституту слід звертатися листовно або телефонічно (крім понеділка і великих свят) на адресу: Ukrainian Institute of America, 2 East 79th St. New York, N.Y. 10021; тел. (212) 288-8660.

Пам'яті Петра..

(Продовження зі стор. 2)

Васильківського, Миколу Самокиша, Амвросія Ждаху (Смаглія), в Західній Україні Миколу Івасюка. Знаменитого маляра-баталіста, Юліяна Коссака ми мусіли віддати полякам, Іллю Репіна — москалям. Це тому, що історичні картини — це твори великого знання й широкої уяви, картини, що вимагають солідних студій історичного матеріялу, одягу, людських типів і, врешті, довгої рисункової праці над композицією великоформатного і багатофіґурного твору. На все це, в бідному суспільстві, малярі дозволити собі не можуть, для такої праці малярів треба багатих меценатів, які не тільки закуплять готовий уже твір, але й допоможуть такому творові постати, як це було з такими історичними малярами, як, наприклад, у поляків Ян Матейко, якому всебічно допомагали творити історичні картини польські аристократи-поміщики. Українські малярі в Галичині мали тільки одного мецената — Митрополита Андрея Шептицького.

Знову ж, під московсько-большевицьким пануванням ніяке історичне малярство постати не може, бож не є в інтересі московських правителів показувати українцям, що вони мали також славне минуле. За океаном, Андрусів опрацьовував, переважно, княжу і козацьку доби, Перфецький — добу визвольної війни, але такі картини, просто, неможливо малювати тепер у Києві чи Львові. А втім, коли там і появляються картини з княжої чи козацької доби, то перша записується на рахунок російської історії, а другу краще хахлам не показувати, щоб не викликати погубні мислі. А коли вже покажуть, то в стилі звичайної пропаґандивної аґітки, з позою на героїв, притаманною для картин, що показують „геройства" червоної армії.

Історичні картини Петра Андрусева є чудові. У них дуже проглядна композиція, панорамне її розгортання, вірне зображення людських типів, реальність обстановки. Такі його картини, як „Княжа пристань в Києві", „Французьке посольство у князя Ярослава Мудрого", „Зустріч гетьмана Мазепи з Гордієнком", „Конотоп", щоб назвати тільки декілька з них, це цінний і незаступимий внесок Андрусева у наше історичне малярство, його свідоме бажання відтворити історичні епохи для сучасности, тому що його досі занедбувано і далі занедбується. Андрусів тут виповнив велику прогалину, виповнив її як маляр таланoвитий, озброєний широким діяпазоном усяких знань, як мистець вдумливий, зрівноважений, задивлений у щораз то нові теми для своєї творчости й оригінальний у шуканні можливо найкращого їх мистецького вислову. Таким Петро Андрусів перейде сам до української історії.

ОЛБАНСЬКА ОКРУГА У 90-ЛІТТЯ ПАТРІЯРХА

Трой, Н. Й. (І. Д.). — Заходом Ювілейного Комітету, зложеного із священиків і мирян з Трою, Вотервліту й Коговзу, відбудеться академія у 90-ліття Патріярха Йосифа в неділю, 28-го лютого ц.р., о год. 4-ій в залі церкви св. Миколая у Вотервліті. Вступне слово матиме голова Комітету, о. Богдан Скасків, парох Трою, доповіді виголосять: о. митрат Володимир Андрушків, парох Коговзу, в українській мові, а о. Т. Гуманицький, парох Вотервліту, в англійській. Відома співачка, сопрано Тамара Лихолай, виступить із своїм репертуаром. Релігійні пісні проспіває церковний мішаний хор і жіночий хор 99-го Відділу СУА у Вотервліті під проводом Ярослава Кушніра. Молодь з Трою, Вотервліту й Амстердаму продеклямує поеми на честь Патріярха. Вступ — добровільні пожертви на дар любови для Патріярха-Ювілята.

ЗБОРИ В БЕРЕЗНІ

Річні загальні збори УСВТ „Ч.Січ", відбудуться у суботу 20-го березня ц.р., а не 20-го лютого, як це помилково надруковано в „Спортових Вістях" в 31-му числі „Свободи" з дня 18-го лютого ц.р.

Співачка з України...

(Продовження зі стор. 1)

під час якої гостя в редакції встигла очарувати всіх, хто її пізнав, співачка розповіла чимало про своє життя, про Україну і про владу української пісні, в полоні якої вона добровільно і далі перебуває. Це все вона описала у своїй автобіографії для українських читачів і сподівається, що вони будуть присутні на її концертах.

В цій автобіографії С. Горецька каже, що батько її Ілля Горецький з Житомирщини, сама вона народилася в Києві, тут виростала, вчилася і працювала на сцені. Ось її власні слова про це: „Своє дитинство пам'ятаю з трьох років, більшість по українських селах. Батько по роботі їздив на тягарівці за молоком до різних сіл і завжди брав мене зі собою, наряджену в український костюм із квітами і стрічками на голові. В кожному селі він відкривав машину, роблячи для мене велику сцену, і я з бубном танцювала гопака і співала українські пісні. З того часу я ніколи не розлучалася з українською піснею. Моєю першою вчителькою співу була прімадонна Київської опери Олександра Ропська.

Коли була студенткою, співала я в багатьох концертах для армії і по селах. Професійно почала співати на сцені в Житомирській філармонії, потім працювала в театрі ім. Саксаганського (Київський обласний), що містився у Білій Церкві. Там співала Наталку Полтавку, грала також драматичні ролі, і згодом була прийнята в Київський Театр оперети. Тут я не тільки грала і співала, але й танцювала, і це робило мене щасливою, ще як у дитинстві, бо дуже люблю танцювати.

Проте творчий шлях мій був дуже важкий. Мені нагадували, що я єврейка. Я ніколи не розуміла, чим я відрізняюся від моєї найкращої подруги Галі? Коли ми їздили по селах і бачили, як бідують прості українські люди, то і моє серце боліло: однаково боляче було нам обом на таке дивитися. І якщо б була якась сила тому зарадити, то зробила б усе для них... (Сіма Горецька тут робить натяк на наявність антисемітизму в Україні. Про це вона згадала і в розмові з кореспондентом „Нового Русского Слова", — див. „Н.Р.С." з вівтірка, 9-го лютого. — Прим. Л. В-а).

У 1972 році перед виїздом до Ізраїля запросила мене в концертну подорож по Україні газета „Київська правда". ...Полюбили мене усі, бо мої українські пісні приносили людям велику радість. Коли мої друзі — українці з редакції газети пішли в Центральний комітет комуністичної партії просити за мене, щоб зробити мене враз відомою, їм відповіли: „Хай співає собі в Житомирі..." Після цього інциденту друзі все таки казали мені, щоб я не кидала свій дім, свою Україну, і що прийде час, що все зміниться. Але я почувала себе, як пташка в клітці. Я тоді подала на виїзд до Ізраїля. Це було в 1972 році".

Але Сіма Горецька потрапила в країну своїх далеких предків у невідповідний час, в час воєнний; Ізраїль тоді воював з Єгиптом. Перебувши тут три з половиною роки, Горецька виїхала в Америку.

„В Ізраїлі, — продовжує С. Горецька в її автобіографії, — я була солісткою Оперного театру і співала концерти по всій країні. Ніколи не розлучалася з українською піснею. Пригадую, як після концерту прийшла до мене за куліси одна жінка в сльозах і казала: 'Дякую за українську пісню. Ви нагадали мені батьківщину і все минуле'.

— Ось тоді згадую свою мрію з дитинства, — щоб усунути всі кордони упереджень між країнами і народами, щоб знищити ворожнечу поміж людьми. Ось як в цій пісні: вивчила я, будучи в Києві, коли ще не вміла по-єврейськи, пісню про мир і дружбу. Словами цієї пісні відтоді я звертаюся до всіх людей: 'Я мрію про час, коли всі люди на землі будуть, як діти однієї матері'...

У Ню Йорку три роки, — розповідає С. Горецька далі, — мала контракт і співала по школах, центрах сеньйорів-громадян та в інших місцях у інтернаціональних програмах.

„Не вчила мене радянська влада ходити до церкви чи синагоги. Але тут, коли друзі мене запрошують, іду і до одного і до другого Божого дому і плачу і там і там. Бо такі гарні слова — глибоку молитву чую і тут і там, наче найкращі власні думки і мрії такі, які я несу людям у піснях на різних мовах".

Розповіла також вона про цікаві епізоди в творчій праці і просто житейські події, щоб закінчити свій життєопис такими словами: „Після двох великих концертів, згаданих на початку, в Квінсі й Брукліні, ми будемо мати багато концертів по Америці та Канаді. Я дуже хочу паралельно з інтернаціональними концертами робити концерти української пісні — клясичної, народної, модерної. Модерну пісню чудово співає мій син Володимир Зайців (він також бездоганний піяніст, лавреат конкурсу молодих піяністів у Ню Йорку), у нього вже багато друзів серед українців. Українська мова, українська пісня, українське мистецтво — це моє рідне, і особливо я це почуваю, коли я серед українців, так, наприклад, як на останньому концерті Володимира Колесника в Карнеґі Голл останньої осени".

Крім усього — тут воля.

Розмова включала чимало й інших тем, бо Горецька Сіма дуже ельоквентно висловлюється про все: міжнародну політику, підсовєтське бідування, американський побут і про українське мистецтво співу. Мова її навдивовижу добра, з народним забарвленням, наче з глибин і гущі українського народного масиву.

● РІЗНЕ ●

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 21-го ЛЮТОГО 1982 р.

Гамильтон, Онт., Канада. Річні загальні збори Т-ва ім. І. Котляревського 416-ий Відд., о год. 4-ій по пол. в домі при 30 Ґлендейл вул. Північ. На порядку: вибір делеґата і заступника на 30-ту Конвенцію УНС. Б. Кульчицький, гол., Катерина Онуфрик, секр.

СЕРЕДА, 24-го ЛЮТОГО 1982 р.

Ню Йорк, Н. Й. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 267-ий Відд., о год. 7-ій веч. в приміщенні при 45 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку. На порядку нарад: звіти за 1981 р., вибір урядовців на 1982 р. та вибір делеґатів та заступників на 30-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. Ґльорія Толопка, секр.

НЕДІЛЯ, 28-го ЛЮТОГО 1982 р.

Нюарк, Н. Дж. Збори для вибору делеґатів на 30-ту Конвенцію УНС 219-го Відд., о год. 11:30 ранку в церковній залі української православної церкви Holy Ascension на Ірвінґтон Авеню, Maplewood, N.J. Проситься чл. прибути. Мери Юров, секр.

НЕДІЛЯ, 28-го ЛЮТОГО 1982 р.

Чикаґо, Ілл. Звичайні загальні збори Пластового Відділу ч. 472, о год. 12-ій дня в приміщенні Пластового Дому, ч. 2124 Вест Чикаґо Авеню, Чикаґо, Ілл. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, вибір нової Управи. Після річних зборів відбудуться звичайні для вибору делеґата на 30-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. В. Литвин, предс., Стефанія Кочій, фін. секр.

Омага, Небраска. Річні загальні збори Т-ва Карпати 356 Відд., о год. 3-ій по пол. в приміщенні церковної домівки. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1982 р. Після річних зборів відбудуться місячні для вибору делеґата і заступника на 30-ту Конвенцію УНС. М. Депа, гол., М. Воробець, кас., О. Продивус, секр.

Лорейн, Огайо. Річні збори 233 Відд., о год. 5-ій по пол. в залі церкви св. І. Хрестителя. В програмі: вибір нової Управи на 1982 р. та делеґатів і заступників на 30-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. Ю. Сілецький, секр.

EXTON, Pa. Річні загальні збори 269-го Відд., о год. 11-ій ранку по Службі Божій в церковній залі в Фініксвіл, Па. На порядку: звіти та вибір нової Управи на 1982 р. і делеґата на 30-ту Конвенцію УНС. Проситься прибути численно. Управа.

НЕДІЛЯ, 14-го БЕРЕЗНЯ 1982 р.

Омага, Небраска. Річні загальні збори Т-ва Згода 354 Відд., о год. 11-ій ранку в залі укр. кат. церкви, 2466 Савт 16-та вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової Управи на 1982 р. Проситься чл. прибути. Управа.